معماری مقیاس بزرگ خانم دکتر سحر آدابی

علیرضا سلطانی نشان ۱۵ آبان ۱۴۰۳

فهرست مطالب

۲	شگفتار	پی
۲	ىرفى	من
۲	۱۰ چه زمانی یک پروژه مقیاس بزرگ است؟ ۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	۲
٣	۲ یاد آوری متدولوژوی RUP	۲
٣	۱.۲.۲ منظور از نظم در RUP	
٣	·	
٣	۳.۲.۲ منظور از فرسخشمار چیست؟	
	۴.۲.۲ محوریت بر روی نیازمندیها	
	۵.۲.۲ استفاده از برنامهنویسی OOP	
	G -7 7.7	
۴	نماری مقیاس بزرگ نرمافزار	
۴	۱۰ معماری نرمافزار چیست؟	
۴	۲۰ معمار نرمافزار کیست؟	٣
۴	۳۰ المانها	٣
۴		٣
۵	۵ تفاوت کامپوننت و المان	٣
۵	.۶ بخشهایی که معماری نرمافزار باید پوشش دهد	٣
۵	۷ قابلیت اطمینان یا Reliability قابلیت اطمینان یا ۲۰۰۰ مینان یا Reliability	٣
۵	۸ قابلیت استفاده یا Useability میا مین در مین	٣
۵		٣
۵	۱۰۰ تفاوت معماری سازمانی و معماری نرمافزار	
۶	۱۱. جزئیات فعالیتهای معماری نرمافزار	
۶	Business case برای سیستم	
۶	۲۰۱۱.۳ فهمیدن نیازمندیهای پروژه	
	۳.۱۱.۳ ایجاد یا انتخاب یک معماری نرمافزار	
	۴۰۱۱.۳ دنبال کردن معماری یا Communicating the architecture دنبال کردن معماری یا	
	۵.۱۱.۳ بررسی و ارزیابی معماری	

٧	•	٠			•	٠	٠	٠	٠	•	٠	٠	٠	•	٠	•		•		•		٠		٠	٠	٠	٠				Ċ	5,	,١,	ع	۵	بر	ی	بتن	م	ی	ىاز	ەس	یاد	' پ	۶.	11	۳.			
٧																			 							ی	ار	عم	م	ک	، يَ	به	ن	بــٰ		، ن	اق	طبا	اند	از	ن	ينا	لم	۱ اه	٧.	۱۱	۳.			
٧			٠																								?_	هد	عر	مح	ىل	وي	نح	ان	,	ب	نو،	÷ (	ری	ما	مع	ر	یک	ی	يز	، چ	چە	١	۲.۲	٣
٨			٠																																			Fa	ilı	ıre	با ∈	ŀ	aı	ult	ت :	ون	تفا	١,	٣.١	٣
٩			٠																																			. ,	گن	عُمًّ	ناه	9	ئن	مگ	ه ,	ابع	من	١	۴.۱	٣
٩																			 					٠									ار	فز	ما	نر	ی	ار;	عم	م	ای	بر	گر	ديً	ی ر	ريف	تعر	١	۵.۱	٣

مجوز

به فایل license همراه این برگه توجه کنید. این برگه تحت مجوز GPLv۳ منتشر شده است که اجازه نشر و استفاده (کد و خروجی/pdf) را رایگان میدهد.

۱ پیشگفتار

اگر درس مهندسی نیازمندیها را خوانده باشید، احتمالاً در جریان آن هستید که برای تولید نرمافزار بخشهای زیادی درگیر هستند اما در حالت کلی در درس پیشین دانستیم که در ابتدا بایستی نیازمندیهای مشتری یا کارفرما را از محصول نرمافزار بدانیم، آن را بررسی و تحلیل کنیم، سند نیازمندی آن را آمادهسازی کنیم و سپس به دنبال طراحی معماری آن برویم. در این درس به طراحی و پیادهسازی سند معماری مقیاس بزرگ یک محصول نرمافزاری میپردازیم تا فرایند تولید نرمافزار را به طور کامل طی کرده باشیم.

۲ معرفی

۱.۲ چه زمانی یک پروژه مقیاس بزرگ است؟

برای اینکه بتوانیم بگوییم که چه پروژهای مقایس بزرگ محسوب میشود، براساس دو استاندارد ایرانی و بینالمللی میتوان دو استاندارد را در اینجا مطرح کرد:

- استاندارد مقیاس بزرگ بودن پروژه از نظر دکتر شمس، آن است که پروژه بیشتر از ۶ ماه زمان پیادهسازی نیاز داشته باشد و تعداد درخواستهای ارسالی به آن ۱۲ نفر به بالا باشد.
- استاندارد بینالمللی مقیاس بزرگ بودن پروژه را زمان یک سال به بالا جهت پیادهسازی و تعداد درخواستها را بین ۲۰ تا ۲۲ نفر تعیین میکند.

ابتدایی ترین فاز معماری یک محصول نرمافزاری مقیاس بزرگ، طراحی و بررسی و آنالیز سناریوهای آن است.

سند معماری نرمافزار به مجموعهای از سناریوهایی گفته میشود که در ازای هر کدام یک راهحل مناسب مطرح میشود.

یکی از نیازمندیهای بررسی معماری نرمافزار مقیاس بزرگ استفاده از متدولوژی RUP میباشد. دلیل اصلی آن این است که میتوان تمام فرایندهای آن را به همراه Artifactها شخصیسازی کرد. در معماری نرمافزار میتوانیم مشخص کنیم که چه اجزایی داریم و این اجزا چگونه با یکدیگر در ارتباط هستند و شامل چه قیدهایی میشود. در حقیقت در سند معماری نرمافزار نمود خارجی المانها را مطرح میکنیم، نحوه در کنار هم چیدن سرویسها را مطرح میکنیم اما هیچ وقت در مورد جزئیات اینکه برای مثال از چه الگوریتمهایی استفاده میکنیم، صحبت نمیشود. در این سند علاوهبر نیازهای جاری، در مورد نیازهای آتی نیز صحبت میشود که در آینده چقدر باید نرمافزار قابلیت گسترش Expandability داشته باشد.

Rational Unified Process\

۲۰۲ یادآوری متدولوژوی RUP

این متدولوژوی به عنوان یک متدولوژوی توسعه نرمافزار اجایل، به دلیل قابل تکرار بودنش در نظر گرفته شده است. این روش مهندسی نرمافزار از یک سیستم انعطاف پذیر و سازگار در فرایند توسعه نرمافزار استفاده میکند که در برگیرنده انجام تنظیمات و تکرار دورههای مهندسی نرمافزار است تا زمانی که محصول به نیازمندیهای مطرح شده و اهداف برسد [۱].

۱.۲.۲ منظور از نظم در RUP

منظور از نظم در حقیقت نمودهایی میباشد که در فرایند توسعه نرمافزار مورد استفاده قرار میگیرد، در حقیقت نظم، مدلسازی حرفهای را نشان میدهد. این نظمها به ما کمک میکنند که چه زمانی چه Activityهایی را باید به چه میزان در چه بازههایی انجام دهیم و خروجی مورد نظر ما چیست؟

برای مثال در فرایند تحلیل نیازمندی پروژه، نظم نیازمندی، خروجی فازهای آن است که به شکل مدلهای Usecase diagram و سند معماری نرمافزار کشیده و نوشته شده است.

۲۰۲۰۲ چهار فاز اصلی در RUP

- ۱. فاز آغاز یا Inception: در این فاز تمام نیازمندیها جمع آوری می شود و مقیاس پروژه در آن بدست می آید.
  - ۲. فاز توسعه یا Elaboration: طراحی سیستم و تحلیل دقیقتر نیازمندیها صورت می گیرد.
    - (آ) استفاده از مدلسازیها و کشیدن دیاگرامها
- (ب) کشیدن مدل usecase: کاربرد بزرگی برای مشتری (کارفرما) و طراح دارد و برای هر دو طرف قابل فهم میباشد. در این نوع نمودار افعال و نیازمندیهای functional مطرح میشود. انتظارات در مورد سیستم در اینجا مورد بحث قرار میگیرند.
  - اینکه کاربرد بتواند زیر ۲ ثانیه احراز هویت شود مربوط به نیازمندیهای non-functional میباشد.
    - شامل دو سند میشود:
    - سند Usecase که انتظارات سیستم را مشخص میکند.
    - سند معماری که function و non-functional را در بر میگیرد.
      - (ج) طراحی Class diagram
      - (د) طراحی Sequence diagram
    - ۳. فاز ساخت یا Construction: در این فاز کد نویسی و ارزیابی کدهای نوشته شده صورت می گیرد.
- ۴. فاز استقرار یا Deployment: در این فاز نرمافزار آماده شده است و در بستری مناسب به کاربران نهایی ^۲ ارائه میشود که نیازمند آموزشهای لازم میباشد.

محبوبیت استفاده از متدولوژی RUP به خاطر آن است که کاملاً به صورت جامع سیستم را در بر می RuP

٣٠٢.٢ منظور از فرسخ شمار چیست؟

فرسخشمار یا Milestone در هر کدام از فازها مشخص میشود که در حقیقت در مورد تعیین یک بازه زمانی مشخص صحبت میکند. در آن میتوانیم ببینیم که در فازهای قبلی چه کارهایی بایستی انجام میشده، آیا آنها را انجام دادهایم و اگر انجام ندادهایم یا مشکلی در آن وجود دارد آن فاز را تکرار میکنیم تا به انتهای آن برسیم که به نحوی تسک یا وظیفه را ببندیم.

End users

نكات

- سادهترین سند در میان این ۴ فاز، سند استقرار میباشد.
- معماری مقیاسپذیر (بزرگ) یک پروژه نرمافزار دو بُعد پویا و ثابت دارد.
- در مورد ارزیابی کارایی و آزمون نرمافزار گفتنی است که هر توسعهدهنده مسئول Quality control بخش خودش است.
  - تكرارها n تا هستند مدير پروژه يا طراح سيستم بايد به ما تعداد تكرارها را به صورت تقريبي بگويد.

۴.۲.۲ محوریت بر روی نیازمندیها

متدولوژوی RUP تاکید زیادی روی شناسایی و مدیریت نیازمندیها را دارد و به تیمها کمک میکند تا نیازمندیهای کلیدی پروژه را به خوبی درک و پیادهسازی کنند.

۵.۲.۲ استفاده از برنامهنویسی OOP

این متدولوژی به طور گسترده از ۴ اصل شیءگرایی استفاده میکند و به توسعهدهندگان اجازه میدهد که کدهای قابل استفاده مجدد و مدیریت فاکتورهای انعطاف پذیری را ایجاد کنند.

۳ معماری مقیاس بزرگ نرمافزار

۱.۳ معماری نرمافزار چیست؟

معماری نرمافزار یک تعریف واحد ندارد. معماری نرمافزار یک برنامه یا یک سیستم محاسباتی میباشد. یک ساختار یا مجموعه ساختارهایی است از سیستم مورد نظر ما که متشکل از المانهای کامپیوتری است و نمود خارجی یک چیز (المان) میباشد و ارتباطات بین آنها را در بر میگیرد. هیچگاه نمیتوان نرمافزاری نوشت که معماری نرمافزار نداشته باشد. برای مثال از معماری MVC در نرمافزار خود استفاده کردهایم نرمافزاری وجود ندارد که معماری نداشته باشد. اگر بگوییم نرمافزاری معماری ندارد در حقیقت علم معماری به کار گرفته شده را نمیدانیم که آن را بیمعماری مینامیم. برای مثال معماری کلاینت سرور که براساس نیازمندیهای نرمافزاری بیان میشود که چه بخشهایی سمت سرور باشد چه بخشهایی سمت کلاینت.

۲.۳ معمار نرمافزار کیست؟

معمار نرمافزار شخصی مدبر است که تجربه تخصصی آن در حوزهای مشخص بیشتر از ۱۰ سال است که تسلط کافی در آن سیستم مشخص دارد و از ابتدا تا انتهای پروژه با فرایند توسعه و توسعهدهندگان همراه است.

٣.٣ المانها

بخشهای یک سیستم نرمافزاری را گویند برای مثال یک نرمافزار واحد مانیتورینگ، واحد زمانبندی، واحد بررسی درخواستها و غیره را دارد.

External Feasible Properties 4.7

آن بخش چه وظیفهای را باید انجام دهد و آن بخش آن وظیفه را در حال انجام است یا خیر؟ جزئیات مربوط به المانهای در گیر در بخش معماری در External Feasible Properties مطرح نمی شود.

۵.۳ تفاوت كاميوننت و المان

وقتی در مورد کامپوننت میگوییم در حقیقت چیزی است که میخواهیم آن را پیادهسازی کنیم. المان کامپوننتی است که قسمت اجرایی را برای آن در نظر نگرفتهایم.

۶.۳ بخشهایی که معماری نرمافزار باید پوشش دهد

- ۱. المانهایی که در سیستم قرار است استفاده شود را مشخص میکند.
- ۲. نمود خارجی المانهای سیستم مورد نظر را مشخص میکند و تعیین میکند هر المانی در سیستم چه وظیفهای را انجام دهد.
  - ٣. ارتباطات بين المانها را به روشني مشخص ميكند.
  - در كنار تمامي موارد بالا، بخشهايي كه يك معماري نرمافزار پوشش نميدهد شامل ذات المانها ميباشد.

Reliability قابلیت اطمینان یا ۷.۳

یک سیستمی که در زمان مشخص درست کار کند به شرطی که در زمان T-x درست کار کرده باشد.

Useability قابلیت استفاده یا ۸.۳

سیستمی که کار آمد باشد برای آن دسته از افرادی که سیستم را حاضر و آماده کردهایم. به گونهای که با ظاهر مناسب کار کردن با آن نیز آسان باشد.

۹.۳ ارائه سریع محصول یا Short time to market

قابلیت یا Feature مجموعهای از توابع نرمافزاری است که وقتی در بازار ارائه میشود، واقعاً کار میکند.

نكات

- تا آنجایی که میشود هزینهها را باید کاهش بدهیم و بیشترین هزینهها را ما در بخش توسعه نرمافزار خواهیم داشت. همیشه باید کارمندان را مشغول توسعه نگهداریم تا باعث از دست رفتن هزینهها نشود.
  - مشکل معمار آن است که حجم زیادی از نیازمندیهای نرمافزاری را در حال بررسی است که نسبت به هم در تضاد هستند.
- بخشی از وظایف اصلی معماری نرمافزار مشخص کردن استکهای نرمافزاری میباشد. بخش دیگری از آن این است که بررسی کند این موارد توسط تیم اجرا و استفاده میشود یا خیر (Follow up)

۱۰.۳ تفاوت معماری سازمانی و معماری نرمافزار

معماری سازمانی و معماری نرمافزار با یکدیگر متفاوت است. در معماری سازمانی، چارت سازمانی آن مشخصکننده محدوده و کلیت هر قسمت آن سازمان میباشد.

۱۱.۳ جزئیات فعالیتهای معماری نرمافزار

Business case برای سیستم

یادآوری Business plan

بیزینس پلن سندی است که چهارچوب سیستم ما را در بر میگیرد و آن را نسبت به سیستم مشابه مقایسه میکند و آن را به چالش میکشد. نسبت به هر چالشی که در سیستم ما وجود دارد بایستی پاسخی مطرح شده باشد.

سند Business case سندی از جنس مالی است که در آن برآورد هزینه و توجیهات اقتصادی بیان شده است. در این سند، درگیر بودن نیروها بررسی میشود و در نهایت توجیهات اقتصادی را از نظر کاهش هزینهها مطرح میکند. برای مثال ممکن است بیشتر اوقات بهرهوری سیستم را افزایش داده باشیم که نسبت به این افزایش باید توجیهی وجود داشته باشد.

از ابتدا تا انتهای پروژه دائماً در حال تخمین قیمت پروژه به عنوان معمار نرمافزار هستیم که در آن هزینهای را مطرح میکنیم که بررسی کردهایم در توسعه نرمافزار نیاز خواهد شد. در این حین اگر هزینه توسعه بیشتر شود باعث ضرر ما و اگر کمتر شود باعث سود ما خواهد شد. پس به همین دلیل سعی میکنیم سند Business case را از ابتدا تا انتهای فرایند پروژه توسعه دهیم و توجیه اقتصادی به روزی در آن داشته باشیم که موجب ضرر از سمت پیمانکار نشود.

نقطه سر به سر یا Break event point

وضعیتی است که در آن هزینههایی که ما برآورد کردهایم در بازه زمانی مشخص، برابر با صفر شده است. برای مثال اگر مبلغ ۵۰۰ میلیون تومان را به عنوان هزینه نرمافزار محاسبه کرده باشیم و طی یک سال دیگر سازمان دقیقاً همان مبلغ را بدون کاهش یا افزایش پرداخت میکند این وضعیت نقطه سر به سر خواهد شد. زمان نقطه سر به سر معمولاً در بازه ۲ تا ۵ سال تعریف میشود که در واقعیت زمان خیلی طولانی برای تخمین هزینه توسعه نرمافزار محسوب میشود.

۲.۱۱.۳ فهمیدن نیازمندیهای پروژه

نیازمندیها تنها متغیر ثابت هستند. همانطور که پیشتر اشاره شد non-functional در قالب سند معماری نرمافزار دیده میشوند. همچنین اگر نیازمندی functional وجود نداشته باشد non-functionها معنایی ندارند. برای مثال میگوییم که نرمافزارمان بایستی امن باشد، یعنی Usecase diagram داریم که ازای آن نیازمندی non-function تعریف کردهایم.

نکته مهم آن است که مهمار نرمافزار تنها نیازمندیهای جاری را در نظر نمیگیرد بلکه نیازمندیهای آتی را هم در سند پیشبینی میکند تا بتواند یک جریان را کامل کند و به نوعی Proof of concept داشته باشد.

۳.۱۱.۳ ایجاد یا انتخاب یک معماری نرمافزار

معمار نرمافزار معمولاً یا یک معماری را انتخاب میکند یا آن را از نو میسازد. ممکن است در تزهای آکادمیک معماری جدیدی را ایجاد کرده باشیم زیرا ممکن است صورت مسئلههای جدیدی پدید آمده باشند یا نیازمندیهای non-function جدیدی یافت شده باشد. در حالت کلی معماریها را یا باید بهینهسازی کنیم یا اجرا و در پروژه نرمافزاری پیاده کنیم.

۴.۱۱.۳ دنبال کردن معماری یا ۴۰۱۱.۳

چیزی که در معماری نرمافزار بیان شده است را دنبال کنیم و بررسی کنیم که تمام آن فرایندهای مهندسی توسعه نرمافزار را توسعه دهندهای Implementing based on the دنبال میکند یا خیر. بیان این مسئله طرف معمار و اجرای آن در طرفی دیگر است. خیلی با بخش architecture ارتباط دارد.

۵.۱۱.۳ بررسی و ارزیابی معماری

نکته مهم آن است که در حوزه معماری نرمافزار چیزی به نام شبیهسازی نداریم چرا که قدم ابتدایی هر پروژهای تعیین معماری آن است. اینکه از ما سوال شود که معماری نرمافزارتان را با چه شبیهسازی اجرا کردین یا با چه فاکتورهای شبیهسازی آن را ارزیابی کردهاید، بحث کاملاً غلطی میباشد. مقایسه بین الگوریتمها امکانپذیر میباشد زیرا داریم شبیهسازی ورکلودها را انجام میدهیم.

در این خصوص روشی را داریم به نام ATAM که ارزیابی معماری نرمافزار را میتوان از طریق آن انجام داد. یک استاندارد مشابه با ISO میماند که نیازمندیهای non-functional را در نظر میگیرد. یک تیم مستقل با آن همراه است که بررسی کند ما از راه درستی استفاده کردهایم یا خیر. در نهایت به ما نشان میدهد که نسبت به آن سناریو میتوانیم این معماری را پوشش دهیم یا خیر.

برای بررسی و ارزیابی معماری راههای مختلفی وجود دارد:

- ۱. مدلسازی صوری، فرمال و رسمی: برای اینکه ثابت کنیم چیزی که داریم مینویسم قابل تایید است و درست میباشد. به دلیل آن که ریاضی هستند میتوانند مفید و رویکردی مناسب باشند.
  - ADL: Architecture Definition Language استفاده از.
- ۳. استفاده از Prototypeها: اگر یک سیستم کوچک درست کنیم که به صورت صحیح کار کند میتواند نشان دهنده آن باشد که سیستم اگر بزرگتر شود هم صحیح کار خواهد کرد.
- ۴. ۸۰ درصد نیازمندیها و دامنههای مسئله با نرمافزاری که در حال کار است که با این معماری انطباق دارد پس قطعاً معماری با کارهای آینده ما نیز منطبق خواهد بود.

نكته

دامنه مسئله مثل دامنه سیستمهای مالی، دامنه سیستمهای آموزشی و غیره یک تعریف مسئله مخصوص و واحد دارد که در سیستمهای گوناگون مشابه یکدیگر هستند و دقیقاً نیازمندیهای آنها نیز مشابه هستند. اگر یک سیستم مشابه را پیدا کردیم، معماری انتخابی ما میتواند با سیستم مشابه نیز کار کند.

۶.۱۱.۳ پیادهسازی مبتنی بر معماری

بررسی اینکه آیا تمام فرایندهایی که در فازهای توسعه نرمافزار شروع میشود با بیانات و نقشهراه معمار نرمافزار مطابقت دارد یا خیر؟

۷.۱۱.۳ اطمینان از انطباق نسبت به یک معماری

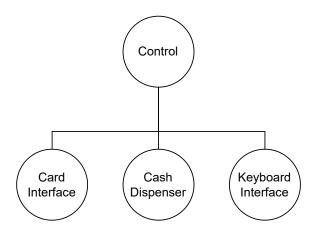
در این بخش بررسی میکنیم که فرایندها تماماً تابعی از معماری هستند یا خیر؟ در انتهای کار، تمام اسناد را در کنار هم قرار میدهیم و به تطبیق اسناد با سند معمعاری Usecase بودهاند؟ طبق استاندارد طراحی شدهاند؟ اگر هر کدام مطابقت نداشت بایستی سریعاً اصلاح شود تا از ایجاد هزینههای آینده جلوگیری به عمل آورد. ما بایستی مطمئن باشیم که تمام اسنادی که به معمار نرمافزار تحویل میدهیم مطابق با سند معماری باشد که شامل چندین بخش خواهد شد.

۱۲.۳ چه چیزی یک معماری خوب را تحویل میدهد؟

هیچ چیز ذاتاً خوب یا بد نیست بلکه واسبتگی بسیار زیادی به کاربرد آن در سیستم مورد نظر دارد. معماری کنترل دمای یک نیروگاه تولید برق را نمیتوان در کنترل دمای خانه استفاده کرد چون استفاده نادرست و نا به جایی بوده است. ذاتاً نمیتوانیم بگوییم که کدام معماری خوب است کدام معماری بد بلکه انتخاب ما نسبت به سیستم خوب و بد دارد.

معماری قابل ارزیابی است پس باید براساس اهدافی که داریم فرایند ارزیابی را انجام دهیم تا در نهایت ببینیم که این ارزیابی چقدر میتواند معماری را با اهداف ما Match کند. برای مثال ممکن نیست که یک سامانهای که امنیت ندارد را الهام بگیریم برای سامانهای که یکی از اهداف اصلی آن امنیت است.

نمودار زیر را از معماری سطح بالای ATM را در نظر بگیرید:

شكل ١: نمايش معماري سطح بالا دستگاه ATM

شکل شماره ۱ ساختار کلی از دستگاه ATM را نمایش میدهد. درست است که در مطالب بالاتر گفتیم که معماری یک چکیده از ساختار سیستم میباشد اما در این نمودار ارتباطات بین المانها کاملاً همراه با ابهام میباشد و تمام معماری دستگاه ATM را پوشش نمیدهد. در این نمودار ذات المانها مشخص نیست. برای مثال مشخص نیست که واحد Card interface ممکن است هم کارت را دریافت کند هم اعتبار کارت ورودی را بسنجد؟ پس میتوان گفت وظیفه المان Card interface در این نمودار اصلاً مشخص نیست و در این نمودار دقیقاً ماهیت ارتباطات بین المانها مشخص نیست. همچنین لایهبندی در این نمودار به صورت واضح کشیده نشده است. در لایهبندی همواره منطق وجود دارد مانند لایهبندی استاندارد OSI که جانمایی المانها در این نمودار کامل کشیده نشده است. برای مثال بحث امنیت و کارایی و تعاملپذیری اصلاً وجود ندارد. لایهبندی یک معماری تماماً توسط معمار نرمافزار مشخص خواهد شد.

۱۳.۳ تفاوت Fault با Facilure

Fault یعنی یک نقضی بالقوه در سیستم وجود دارد تا زمانی که سیستم بدون مشکل کار کند آن نقض خودش را نمایان نمیکند اما در شرایط Fault خاصی ممکن است برنامه به این Falut برخورد کند و بالفعل موجب از کار افتادن نرمافزار شود. در حقیقت بعد از برخورد نرمافزار با Fault پدیدهای به نام Failure رخ میدهد. در حقیقت Fault در نرمافزار وجود داشته است که در شرایط خاص با ورودی خاص کاربر برنامه با شکست یا Failure رو به رو میشود و باعث کار نکردن درست نرمافزار خواهد شد.

همواره Fault از سمت طراحی نرمافزار همراه خواهد بود زیرا بایستی در اسناد طراحی به آن نگاه مهندسی شود. زمانی که پیادهسازی میشود اگر در شرایط آزمون بتوانیم آن Faultها را شناسایی کنیم و آنها را رفع کنیم سیستم را از Failureهای آینده نجات خواهیم داد. نکته: Fault موجب Failure می شود.

اگر ما یک حافظه USB داشته باشیم و در هنگام انتقال اطلاعات ناگهانی فلش را از سیستم خارج کنیم، در حقیقت نه Fault نه Fault و نه Error رخ داده است. بلکه سیستم توسط عامل خارجی دستکاری شده است. اگر Fault در سیستم داشته باشیم بایستی توانایی هندل کردن آن را در نرمافزار داشته باشیم.

نكات

- معماری نرمافزار المانهای نرمافزاری را مشخص میکند.
- سکها به منبع مشخص تعریف زمانبندی است.
- تسکها در حقیقت کارهایی هستند که در سیستم تعریف میشوند.

- وركفلو مجموعهاى از تسكهاى وابسته به هم مىباشد.
  - Bag of tasks عموماً وابستكى ندارند.
- Multiple workflow scheduling به معنای زمانبندی چند ورکفلو میباشد.
- همیشه یک زمانبندی بهینه نداریم بلکه باید در شرایط مناسب از زمانبندی مناسبی استفاده کنیم.
  - در هنگام مهندسی نرمافزار باید تا آنجایی که میشود نرخ موفقیت یک تسک را بالا ببریم.

۱۴.۳ منابع همگن و ناهمگن

- منابع همگن به منابعی گفته میشود که همه المانها در آن دقیقاً یک چیز هستند یا به عبارتی همه منابع به صورت Clone از یکدیگر هستند. برای مثال همه از یک سختافزار استفاده میکنیم بدون هیچ تفاوتی.
  - منابع ناهمگن به متفاوت بودن سیستمها نسبت به یکدیگر اشاره دارد.

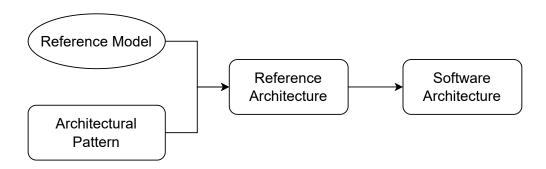
۱۵.۳ تعریفی دیگر برای معماری نرمافزار

یک معماری نرمافزار مجموعهای از کامپوننتها، ارتباطات بین آنها و قید و بندهایی است که در سند مناسب تعریف میشود. در حقیقت در اینجا تعریف مورد نظر تعریف 3C می باشد:

- Components .\
- Connectors .Y
- Constraints . "

در پروژههای حقیقی خواهیم داشت:

چند تا کلاینت داریم که توسط چند تا سرور به صورت متناسب سرویس دریافت میکنند. هر کدام از سرویسها نیز برای ارتباط با یکدیگر و ارسال دادههای اصلی مانند توکن احراز هویت کاربر، در تاپیکی مشخص در Broker اطلاعات را ارسال میکنند و برای حفظ امنیت هم سرورها در بستر پروتکل Https مستقر شدهاند.

مراجع

[1] Study.com. Rational unified process | rup definition, methodology & examples. https://study.com/academy/lesson/what-is-the-rational-unified-process-methodology-tools-examples.html#:~: text=Rational%20Unified%20Process%20(RUP)%20is,requirements%20and%20objectives%20are%20met., 11/21/2023.